

Barcelona amb mirades de dones: una ciutat feminista?

Resum executiu de l'enquesta elaborada per:

Col·lectiu
Punt 6

àmbit
prevenció
FUNDACIÓ

Creación
Positiva

PRESENTACIÓ

La pandèmia de la COVID-19 i les restriccions imposades per pal·liar-la, sobretot en espais d'ús públic, han provocat canvis significatius en el comportament social, en la manera de relacionar-nos i en l'ús que fem d'aquests espais, uns canvis que han modificat la ciutat de Barcelona i la manera com ens hi relacionem.

Els espais urbans no segurs redueixen la capacitat que tenen les dones i les nenes de participar en la vida pública, laboral i educativa, limitant significativament el seu accés a serveis essencials i el seu aprofitament d'oportunitats culturals i d'oci. És per aquesta raó que des de les entitats Àmbit Prevenció, Col·lectiu Punt 6 i Creación Positiva, creiem essencial fer una anàlisi d'aquests canvis amb una perspectiva de gènere i interseccionalitat per tal de saber com han afectat a les dones i persones no binàries pal·liar-ne els efectes.

Per fer-ho, es va realitzar l'enquesta "Barcelona amb mirades de dones: una ciutat feminista?" que, a través de 30 preguntes, recull informació sobre la relació entre el canvi de rutines, maneres de fer i usos provocat per les restriccions imposades per la crisi de la COVID-19 i la sensació d'inseguretat de les dones i persones no binàries vers les violències masclistes en els espais públics de Barcelona, visibilitzant la diversitat d'experiències i relats en primera persona.

Els resultats d'aquesta enquesta es poden consultar de forma detallada en l'informe homònim i que us presentem de forma sintetitzada en aquest resum executiu.

PERFIL DE LES PARTICIPANTS

L'enquesta va ser contestada per 938 dones i persones no binàries. La majoria són dones que viuen a la ciutat de Barcelona (77%), però hi ha un nombre significatiu de dones que treballen i/o estudien a Barcelona però no hi viuen (15%). Així mateix, entre les persones que van respondre l'enquesta, s'hi veuen representats tots els districtes de Barcelona.

Al voltant del 88% de les participants s'identifiquen com a dones cis (la identitat de gènere coincideix amb el sexe assignat al néixer), el 3% com a no binàries i l'1% com a dones trans. El col·lectiu amb més representació és el de dones LGTBIQ+, amb quasi un 15%, i aproximadament el 72% de les persones participants no s'identifiquen amb cap col·lectiu específic anomenat a l'enquesta

Pel que fa la procedència de les participants, el 85% de les enquestades tenen nacionalitat espanyola, tot i que també hi van participar dones de 35 nacionalitats diferents, majoritàriament dones d'origen llatinoamericà i europeu.

Les edats de les enquestades oscil·len entre els menys de 18 (0.4%) i més de 62 (11%), mentre que el 26% són entre 29-39 anys, i entre 40-50 anys (25%).

ELS RESULTATS

Percepció d'inseguretat vers les Violències Masclistes

El 63% de les participants consideren que no ha incrementat la seva percepció d'inseguretat relacionada amb les violències masclistes en els espais públics, davant del 37% que diuen sentir-se més insegures. Aquest increment en la sensació d'inseguretat es nota, sobretot, en les dones i persones no binàries migrades, racialitzades i/o del col·lectiu LGTBIQ+.

L'anàlisi per edat també evidencia una discrepància entre la sensació d'inseguretat vers les violències masclistes de les dones i persones no binàries joves (fins a 28 anys) i grans (a partir de 62 anys) en els espais públics des del confinament, havent-hi una percepció d'inseguretat major en el primer grup.

També hi ha una diferència notable en la percepció d'inseguretat entre els diferents districtes de Barcelona, sent molt més elevada en districtes obrers com Nou Barris o Ciutat Vella.

Percepció de les Violències Masclistes als espais públics

Per aquesta part de l'enquesta, les preguntes se centren en dos moments clau de la pandèmia a l'any 2020: durant el confinament, i després del confinament, tenint en compte com van poder afectar les diferents mesures a nivell sanitari i de restricció de la mobilitat imposades a la ciutadania.

Durant el confinament

Durant el confinament el 20% de les persones enquestades identifica que ha viscut algun tipus de violència masclista als espais públics, com per exemple violència verbal (11%) i assetjament al carrer (7%). Una dada molt significativa tenint en compte que s'han viscut períodes de confinament total on la sortida al carrer era molt limitada.

El 80% de les enquestades va identificar la persona autora de l'agressió com un home no conegut i en un percentatge menor, però significatiu, d'un 22%, van declarar haver sigut violentades pels cossos de seguretat.

Després del confinament

En el període després del confinament s'observa un descens de les violències per part d'autoritats policials i, en canvi, un augment de violències verbals i assetjament

37%

D'acord amb dades de l'enquesta recollides entre novembre i desembre de 2020, un 37% de les dones o persones no binaries manifesten que ha augmentat la seva percepció d'inseguretats per les violències masclistes.

al carrer per part d'homes desconeguts. Els principals agressors segueixen sent amb molta distància persones desconegudes (86%) i cossos de seguretat (16%).

Cal destacar que de les persones que han patit situacions de violències la majoria ha decidit no denunciar els fets (65%) i un nombre important d'enquestades, a més, ni tan sols té clar si és un fet que es pugui denunciar o que sigui veritablement una violència (27%).

Les experiències personals compartides per les enquestades demostren, per exemple, que moltes de les limitacions imposades a la ciutat que plantegen escenaris més rígids van crear noves dinàmiques en les relacions socials, com és el fet d'haver de quedar-se a dormir a casa d'altres (amistats, familiars i/o persones conegudes), o en llocs on normalment no es quedarien, augmentant situacions que les condicionen i les exposen a noves violències que potser no es donen en altres èpoques o circumstàncies.

Mobilitat urbana i COVID-19

Un anàlisi previ constata que la majoria de les persones que han contestat l'enquesta es desplacen per la ciutat de Barcelona per motius de treball remunerat (70%) i d'oci (47%) i que els mitjans més utilitzats són el transport públic (65%) i a peu (60%).

Després del confinament, al voltant del 9% de les dones han deixat d'utilitzar algun mitjà de transport per raons de seguretat relacionades amb les violències masclistes. Concretament un 60% han deixat d'utilitzar el transport públic i un 43% han deixat de fer desplaçaments a peu.

Afectacions de l'espai urbà i les Violències Masclistes

Aquesta secció de l'enquesta s'ha basat en saber com han afectat les modificacions i restriccions imposades a

causa de la COVID-19 en la sensació d'inseguretat vers les violències masclistes de les dones i persones no binàries als espais públics.

En aquest sentit, més del 52% de les dones consideren que la poca gent al carrer és un factor que ha fet augmentar la seva percepció d'inseguretat, així com el tancament dels comerços i altres establiments (26%). Les restriccions horàries i toc de queda (20%) i la menor presència de veïns o persones conegudes al carrer (14%), també apareixen com a motius de l'increment en la sensació d'inseguretat respecte les violències masclistes.

Cal destacar, també, que el col·lectiu de persones migrades ha manifestat en un percentatge més elevat (16%) que la resta d'enquestades (9%) l'augment de la presència policial al carrer com a motiu d'augment de la percepció d'inseguretat vers les violències masclistes a l'espai públic.

Espais de seguretat

La gran majoria de persones enquestades va indicar el carrer (84%) com l'espai més insegur després del confinament. Les estacions del metro (30%) i els parcs (28%) també ocupen les primeres posicions d'aquesta llista. A més, les enquestades van manifestar que, aquesta percepció d'inseguretat passa majoritàriament al vespre (58%) i a la nit (59%).

En relació als mitjans de transport utilitzats per les enquestades, s'observa que la gran majoria es mouen més en transport públic tot i no considerar-lo un mitjà de transport segur, segurament perquè aquesta és l'opció més viable per aquestes persones.

Aquestes dades demostren que les dones i persones no binàries continuem veient restringit el nostre dret a la ciutat lliure de por i violències, fet que limita les nostres llibertats i oportunitats.

Reflexions finals

Segons els resultats de l'enquesta, la pandèmia ha agreujat la situació de les dones i persones no binàries vers les violències masclistes; s'ha incrementat la seva percepció d'inseguretat a l'espai públic i han viscut més Violències Masclistes en aquest espai durant el confinament estricte i després de l'estat d'alarma.

A més, les dades manifesten, clarament, que les dones racialitzades, migrades i dels col·lectius LGTBIQ+ són les més afectades pels canvis patits a la ciutat de Barcelona arran de la pandèmia. Aquesta segmentació evidencia la necessitat de fer una anàlisi feminista interseccional sobre la percepció de seguretat per tal de visibilitzar i entendre com variables com el gènere, la orientació/opció sexual, i l'origen també hi poden afectar.

Els resultats de l'enquesta també han aportat informació rellevant sobre com les dinàmiques d'ús dels espais públics i les diferències generacionals poden ser factors clau per determinar la percepció d'inseguretat relacionada amb les violències masclistes.

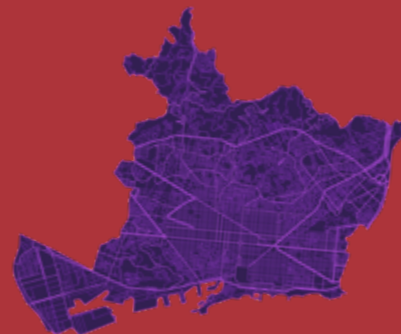
Propostes

Davant d'aquests resultats, es proposen una sèrie de millores per tal d'aconseguir uns espais públics lliures de violències, oberts i accessibles per a totes les persones.

- URBANISME FEMINISTA
- PERSPECTIVA DE GÈNERE HOLÍSTICA
- NECESSITAT DE FER UNA ANÀLISI FEMINISTA INTERSECCIONAL
- INTRODUCCIÓ DE PEDAGOGIA FEMINISTA
- PARTICIPACIÓ DE TOTES LES DONES EN LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES.

Aquest informe s'ha elaborat a partir de les dades obtingudes d'una enquesta en línia dirigida a dones i persones no binàries de la ciutat de Barcelona durant els mesos de novembre i desembre de 2020. Aquesta enquesta va ser emplenada per 938 persones.

El seu objectiu va ser **entendre l'impacte de la COVID-19 en l'ús i percepció dels espais públics, així com identificar com els canvis produïts pel confinament i arran de la COVID-19 han modificat la relació de les dones amb la ciutat.** Volíem saber si a causa d'aquests canvis ha augmentat les violències masclistes i la sensació d'inseguretat al carrer i altres espais públics. I a partir d'aquesta compressió, generar un procés participatiu sobre temes d'urbanisme feminista amb els problemes identificats, mitjançant la Plataforma Decidim.

Aquesta iniciativa ha estat impulsada de manera col·lectiva per les entitats:

Col·lectiu Punt 6 és una cooperativa de sociòlogues, arquitectes i urbanistes amb més de 15 anys d'experiència nacional i internacional en l'àmbit de l'urbanisme feminista. Treballen per a administracions públiques, organitzacions socials i acadèmiques en projectes d'arquitectura i urbanisme, formació, disseny i dinamització de processos de participació i acció comunitària, recerca participativa feminista i activitats de sensibilització.

Creació Positiva és una entitat feminista reconeguda com a entitat d'utilitat pública d'àmbit estatal. Les seves activitats estan dirigides a fer efectius el dret a la salut sexual, a viure una vida lliure de violències, a una vida digna, acompanyant a les persones per a facilitar l'accés a aquests drets a través de l'atenció directa centrada en la cura i l'autonomia, la sensibilització, la prevenció i la incidència política.

Fundació Àmbit Prevenció és una entitat que treballa sota principis feministes amb persones que es troben en situació d'exclusió social, donant resposta a les seves necessitats i acompanyant-les en processos d'apoderament. Té com a fites principals el foment de la seva autonomia i la millora de la salut i qualitat de vida, proporcionat suport durant els diferents cicles vitals. Entre els seus principis hi ha el respecte, la flexibilitat i l'horitzontalitat, posant sempre les persones al centre i amb la proximitat com a eina bàsica per a vetllar per la seva salut física, psíquica i social, lliure de violències masclistes.

Esperem que sigui d'interès i que sigui un altre element que contribueixi a **fer de Barcelona una ciutat lliure de violències masclistes.**

Barcelona amb mirades de dones:
una ciutat feminista?